

Meetresultaten passieve samplers in Gent, 2023

Inleiding

In deze nota worden de meetresultaten beschreven van NO₂ metingen die in 2023 met passieve samplers werden uitgevoerd, in Gent-centrum en aandachtswijken buiten de R40.

Sinds 2017 wordt op 20 meetplaatsen op en binnen de R40 stikstofdioxide (NO₂) gemeten, met het oog op de monitoring van het circulatieplan en de lage-emissiezone. Deze samplers bevinden zich op verschillende types locaties zoals in street canyons, langs drukke invalswegen en op stedelijke achtergrondlocaties.

Om de evolutie van de luchtkwaliteit ook buiten de R40 op te volgen, werd tussen Stad Gent en VMM een nieuwe samenwerkingsovereenkomst gestart. Het bestaande meetnet met passieve samplers werd daartoe uitgebreid met 25 bijkomende NO₂-meetpunten in de aandachtswijken voor luchtkwaliteit buiten de R40 (waaronder Nieuw-Gent, Stationsbuurten Noord en Zuid, Oud-Gentbrugge, Dampoort, Ledeborg, Bloemekeswijk en Muide-Meulestede). De NO₂-concentraties in deze wijken worden met passieve samplers gemeten van 1 januari 2023 tot 31 december 2025.

Tabel 1 lijst de ligging van alle passieve samplers op, zowel de reeds bestaande als de sinds 2023 bijkomende meetpunten, binnen en buiten het centrum van Gent.

Resultaten

Passieve samplers meten, in tegenstelling tot de automatische NO₂-monitoren, niet volgens de Europese referentiemethode, maar ze worden wel gekalibreerd ten opzichte van deze referentiemethode. De jaargemiddelden bekomen met passieve samplers voldoen aan de Europese criteria voor 'indicatieve metingen'. We spreken daarom van 'indicatieve jaargemiddelden'.

Figuur 1 toont de ligging van alle passieve samplers en de indicatieve jaargemiddelde in 2023. Figuur 2 toont ook alle gemeten indicatieve jaargemiddelden, met aanduiding van de EU grenswaarde, de toekomstige EU grenswaarde (geldig vanaf 2030) en de advieswaarde van de Wereldgezondheidsorganisatie (WGO). De resultaten van de meetpunten op en binnen de R40 werden ook in het jaarrapport over de luchtkwaliteit in de Gentse agglomeratie en Gentse Kanaalzone, jaargang 2023, gepubliceerd. De resultaten van de bijkomende meetpunten buiten de R40 niet.

De jaargemiddelden varieerden tussen 14 µg/m³ en 35 µg/m³. In de Hoogstraat werd het hoogste jaargemiddelde gemeten (GN53: 35 µg/m³). Deze locatie had, samen met een meetlocatie langs een drukke gewestweg in Houthalen-Helchteren, het hoogst gemeten jaargemiddelde over heel Vlaanderen. De laagste concentraties werden gemeten in Coupure Links 53 (GN48: 14 µg/m³), Coupure Links 653 (GN42: 15 µg/m³) en de Recollettenlei (GN54: 15 µg/m³).

Van de bijkomende meetplaatsen in de aandachtswijken werd in de Charles de Kerckhovelaan het hoogste jaargemiddelde gemeten (GN93: 29 $\mu\text{g}/\text{m}^3$), dit meetpunt ligt langs de R40. Aan de Stropkaai werd het laagste jaargemiddelde gemeten (GN94: 15 $\mu\text{g}/\text{m}^3$).

Vergelijking met grens- en advieswaarden

Alle gemeten jaargemiddelden liggen lager dan de Europese grenswaarde (40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$).

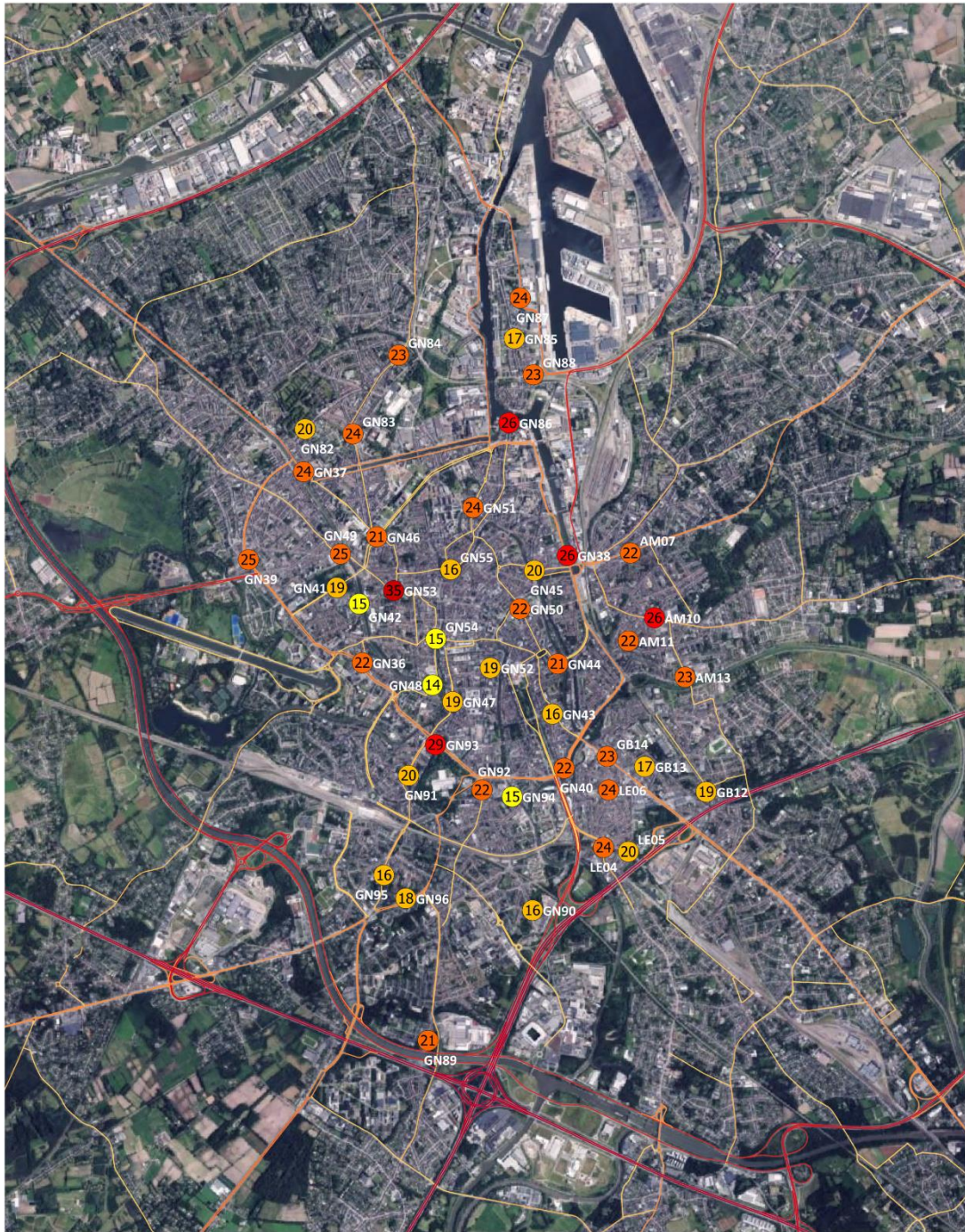
Vanaf 2030 geldt een nieuwe, strengere Europese grenswaarde van 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Meer dan de helft van de locaties hadden in 2023 een jaargemiddelde dat boven deze toekomstige grenswaarde ligt.

De advieswaarde van de Wereldgezondheidsorganisatie werd op alle meetplaatsen overschreden. Dat was in heel Vlaanderen het geval, uitgezonderd op 7 meetplaatsen in landelijke of natuurgebieden.

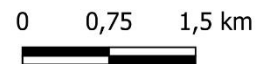
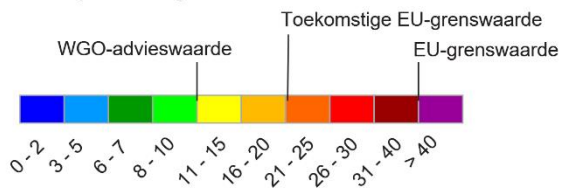
Tabel 1: Naam, code, indicatief NO₂-jaargemiddelde (2023) en ligging van passieve samplers. De linkse 20 samplers bevinden zich in centrum Gent op en binnen de R40. Op deze locaties wordt sinds 2018 gemeten. De 25 samplers aan de rechterkant van de tabel bevinden zich buiten de R40 (zie ook Figuur 1).

Naam - Locatie	Code	NO ₂ jaarge- middelde (µg/m ³)	Lambertcoördinaten		Naam - Locatie	Code	NO ₂ jaarge- middelde (µg/m ³)	Lambertcoördinaten	
			x	y				x	y
Gent, centrum					Gent, aandachtswijken buiten R40				
Gent-Martelaarslaan	GN36	22	103775	193343	Gent-Francisco Ferrerlaan	GN82	20	103217	195623
Gent-Palinghuizen	GN37	24	103203	195208	Gent-Frans van Ryhovelaan	GN83	24	103684	195577
Gent-Dok-Zuid	GN38	26	105774	194390	Gent-Dracenastraat	GN84	23	104129	196345
Gent-Rooigemlaan	GN39	25	102665	194349	Gent-Meulesteedsesteenweg	GN85	17	105258	196507
Gent-Keizervest	GN40	22	105743	192314	Gent-Voormuide	GN86	26	105205	195684
Gent-Nieuwewandeling	GN41	19	103527	194076	Gent-New-Orleansstraat	GN87	24	105315	196902
Gent-Coupure Links 653	GN42	15	103744	193918	Gent-Port Arthurlaan	GN88	23	105442	196154
Gent-Clarissenstraat	GN43	16	105629	192843	Gent-Gestichtstraat	GN89	21	104416	189657
Gent-Tweebruggenstraat	GN44	21	105680	193333	Gent-Ottergemsesteenweg	GN90	16	105435	190928
Gent-Rodetorenkaai	GN45	20	105453	194243	Gent-Kortrijksesteenweg	GN91	20	104226	192243
Gent-Begijnhoflaan	GN46	21	103916	194572	Gent-Normaalschoolstraat	GN92	22	104942	192102
Gent-Kortrijksepoortstraat	GN47	19	104656	192962	Gent-Charles de Kerhovelaan	GN93	29	104490	192544
Gent-Coupure Links 53	GN48	14	104459	193126	Gent-Stropkaai	GN94	15	105236	192037
Gent-Phoenixstraat	GN49	25	103562	194405	Gent-Kortrijksesteenweg	GN95	16	103986	191271
Gent-Keizer Karelstraat	GN50	22	105312	193869	Gent-Krijgslaan	GN96	18	104199	191044
Gent-Tolhuislaan	GN51	24	104854	194858	Ledeberg-Hundelgemsesteenweg	LE04	24	106127	191541
Gent-Lammerstraat	GN52	19	105024	193293	Ledeberg-Jozef Vervaenestraat	LE05	19	106369	191500
Gent-Hoogstraat	GN53	35	104081	194047	Ledeberg-Hoveniersstraat	LE06	24	106176	192102
Gent-Recollettenlei	GN54	15	104492	193576	St-Amandsberg-Land Van Waaslaan	AM07	22	106389	194414
Gent-Kraanlei	GN55	16	104637	194253	St-Amandsberg-Dendermondsesteenweg	AM10	26	106624	193782
					St-Amandsberg-Toekomststraat	AM11	21	106370	193556
					St-Amandsberg-Gentbruggestraat	AM13	23	106921	193203
					Gentbrugge-Robert Rinskoplaan	GB12	19	107128	192084
					Gentbrugge-Frederik Burvenichstraat	GB13	17	106528	192330
					Gentbrugge-Brusselsesteenweg	GB14	23	106162	192429

Figuur 1: ligging en indicatieve NO₂-jaargemiddelde gemeten met passieve samplers in 2023. De huidige Europese grenswaarde bedraagt 40 µg/m³, de toekomstige Europese grenswaarde (die vanaf 2030 gehaald moet worden) bedraagt 20 µg/m³. De advieswaarde van de Wereldgezondheidsorganisatie (WGO) bedraagt 10 µg/m³.

Passieve sampler metingen NO₂ Gent eind 2023

getal in bol = jaargemiddelde NO₂ concentratie

VMM, 15/01/2025

Figuur 2: indicatieve jaargemiddelde van passieve samplers in 2023, gerangschikt van laagste naar hoogste jaargemiddelde. In het linkerdeel de resultaten van de samplers in Gent-centrum. Rechts de resultaten van de aandachtswijken voor luchtkwaliteit buiten de R40. De rode stippellijn geeft de huidige Europese grenswaarde weer, de oranje stippellijn de Europese grenswaarde die vanaf 2030 moet gehaald worden en de blauwe stippellijn de advieswaarde van de WGO.

